

LBRIS

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

We know
books

5

Marilena
Pavelescu

Cristina-Florina
Mihai

Limba și literatura română

Manual pentru clasa a V-a

Unitatea 1 – Cuvinte potrivite	7	Personaje și relații între personaje	58
<i>Competențe specifice: 1.1, 1.2, 2.2, 3.1, 4.3, 4.4, 5.1.</i>		Modul imperativ	58
Personajele. A înțelege și a exprima informații, intenții, atitudini și emoții	8	Ațiuni reale. Timpurile modului indicativ (1)	61
Enunțul (1). A invita. A refuza	8	Modul indicativ. Prezentare generală	61
Enunțul (2). A cere și a primi scuze	10	Timpul prezent	61
Enunțul (3). Tipuri de enunțuri. Semnele de punctuație	11	Imperfectul. Timpul care prelungește trecutul	62
Ațiunea. Propoziția. Predicatul	13	Ațiuni reale. Timpurile modului indicativ (2)	64
Propoziția. Tipuri de propoziții. Predicatul verbal	13	Povestirea la timpul perfect compus. Verbele auxiliare	64
Personajele și ațiunea. Subiectul și predicatul	15	Ațiuni reale. Timpurile modului indicativ (3)	66
Personajele. Subiectul simplu și multiplu		Dinamism în povestire. Timpul perfect simplu	66
în relație cu predicatul	15	Ațiunea din fundal. Timpul mai-mult-ca-perfect	67
Acordul predicatului cu subiectul	16	Textul narativ	68
Personajele. Relațiile dintre ele	17	Ațiuni reale. Timpurile modului indicativ (4)	69
Nuanțarea obiectelor cu ajutorul atributului	18	Timpul viitor. Timpul acțiunilor considerate sigure	69
Ideea principală. Planul simplu de idei.		Textul narativ în imagini și în cuvinte. Banda desenată	71
Planul dezvoltat de idei	19	<i>Recapitulare</i>	72
Planul, instrument de organizare eficientă a unei activități	20	<i>Evaluare</i>	74
<i>Recapitulare</i>	21	Unitatea 4 – Ca să fi om întreg, ai nevoie de valori	77
<i>Evaluare</i>	24	<i>Competențe specifice: 1.2, 1.4, 2.3, 2.4, 3.2, 4.1, 5.1.</i>	
Unitatea 2 – Cărțile, căi de cunoaștere și autocunoaștere	27	Prietenul imaginar	78
<i>Competențe specifice: 1.3, 1.1, 2.5, 3.3, 4.2, 4.3, 5.1.</i>		Substantivul. Clasa cuvintelor care pun ordine în lume, dând nume obiectelor	80
Cartea, sursă de cunoaștere și liant între generații	28	Numărul și genul substantivelor	80
Câmpul lexical. Tema	28	Substantive comune și substantive proprii	81
Cuvintele și contextul (1)	30	Gramatica ne împrietenește cu ortografia	82
Sensul cuvintelor. Cartea. Articolul de dicționar.		Articolul nehotărât și articolul hotărât	82
Cuvintele-cheie	30	Posibilități combinatorii ale substantivului	84
Cuvintele și contextul (2)	32	Prieteni virtuali.	
Forma cuvintelor. Tipuri de sunete. Silaba. Accentul	32	Știm să facem diferența între realitate și aparență?	85
Cuvintele și contextul (3)	34	Textul explicativ. Deducția	86
Specificul limbii române în scriere. Alfabetul limbii române	34	Prepoziția – cuvântul de legătură	88
Corespondența litere–sunete	34	Dincolo de diferențe sociale/etnice	90
Să folosim cuvintele responsabil!	36	Textul descriptiv. Descrierea unei persoane	92
Sinonimele	36	<i>Recapitulare</i>	93
Antonimele	38	<i>Evaluare</i>	98
Prezentarea textului. Scrisul de mână. Paragraful	40	Unitatea 5 – Omul, parte din natură	101
Ai carte, ai parte!	43	<i>Competențe specifice: 1.4, 2.4, 3.1, 4.2, 5.1.</i>	
Detaliul. Reguli de comunicare într-un dialog	43	Omul în armonie cu natura. Adjectivul	102
Cartea, valoare și preț	44	Acordul adjectivului cu substantivul	104
<i>Recapitulare</i>	46	Gradele de comparație	104
<i>Evaluare</i>	49	Textul descriptiv	106
Unitatea 3 – Fascinația povestirii	51	Textul literar	106
<i>Competențele specifice: 1.4, 2.2, 3.4, 4.4, 5.2.</i>		Textul nonliterar	107
Povești care ne fac mai buni. Textul narativ	52	Pregătirea pentru redactarea unei descrieri	108
Lumea personajelor. Personajele în mișcare.		Lumea necuvântătoarelor. Comparația	109
Verbul – prezentare generală	54	„Limbajul” păsărilor. Personificarea	111
Ațiunea și modulele diferite de a o privi	56	<i>Recapitulare</i>	114
Modulele personale	56	<i>Evaluare</i>	118

Unitatea 6 – Trepte în viață	121
Competențe specifice: 1.2, 2.5, 3.2, 4.4, 5.2.	
Exprimarea adecvată a emoțiilor	122
Emoții. Sentimente. Atitudini	122
Primii pași	125
Numărăm și ordonăm obiectele. Numeralul cardinal și ordinal. Corectitudine în scriere și pronunțare	125
Numeralul ordinal	127
Școala – parte importantă a universului nostru	129
Atitudini	129
A toci și a învăța	131
Grupul format din substantiv și atribut	131
Școala de altădată	134
Cuvintele în timp și în spațiu	134
<i>Recapitulare</i>	137
<i>Evaluare</i>	139

Unitatea 7 – Eroii din cărți, din filme și din viață	141
Competențe specifice: 1.2, 2.1, 2.5, 3.4, 4.2, 4.4, 5.2.	
Eroii nu au vârstă	142
Textul narativ nonliterar (1). Participanții la acțiune. Pronumele personal	142
Textul narativ nonliterar (2). Pronumele – clasa cuvintelor care înlocuiesc nume	145
Textul narativ nonliterar (3). Acțiunea. Spațiul și timpul	147
Eroii de ieri, modele și pentru azi	150
Pronumele de politețe. Comunicarea politicoasă	150
<i>Recapitulare</i>	154
<i>Evaluare</i>	157

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina
Limba și literatura română, clasa a V-a, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017

- Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral**
  - 1.1. Identificarea temei, a unor informații esențiale și de detaliu, a intențiilor de comunicare explicite și/sau a comportamentelor care exprimă emoții din texte narative, monologate sau dialogate
  - 1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei, exprimând opiniile, emoțiile și sentimentele prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite
  - 1.3. Identificarea unor elemente paraverbale și nonverbale, în funcție de situația de comunicare
  - 1.4. Realizarea unei interacțiuni verbale cu doi interlocutori, folosind strategii simple de ascultare activă și manifestând un comportament comunicativ politicos față de interlocutor(i)
- Receptarea textului scris de diverse tipuri**
  - 2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
  - 2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse
  - 2.3. Formularea unui răspuns personal și/sau a unui răspuns creativ pe marginea unor texte de diferite tipuri, pe teme familiare
  - 2.4. Manifestarea interesului și focalizarea atenției în timpul lecturii unor texte pe teme familiare
  - 2.5. Observarea comportamentelor și a atitudinilor de lectură, identificând aspectele care necesită îmbunătățire
- Redactarea textului scris de diverse tipuri**
  - 3.1. Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate
  - 3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text simplu, pe o temă familiară, cu integrarea unor imagini, desene, scheme
  - 3.3. Analizarea constantă a propriului scris/a unor texte diverse din punctul de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerenței și al clarității
  - 3.4. Observarea atitudinilor manifestate în procesul redactării unui text, identificând aspectele care necesită îmbunătățire
- Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise**
  - 4.1. Utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative
  - 4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative
  - 4.3. Monitorizarea propriei pronunții și scrierii și a pronunției și scrierii celorlalți, valorificând achizițiile fonetice de bază
  - 4.4. Respectarea normelor ortografice și ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale și sintactico-morfologice în interacțiunea verbală
  - 4.5. Utilizarea competenței lingvistice în corelație cu gândirea logică/analogică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții
- Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional**
  - 5.1. Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi
  - 5.2. Identificarea unor valori culturale promovate în textele autorilor români din diferite perioade istorice

Personajele. A înțelege și a exprima informații, intenții, atitudini și emoții

Enunțul (1). A invita. A refuza

Poporul român a avut încredere în puterea vindecătoare a cuvintelor, a inteligenței, a râsului sănătos și a glumei, ceea ce se reflectă în succesul de care se bucură Păcală, eroul inteligent, care face dreptate, capabil să pună capăt unor nedreptăți și să sancționeze prostia prin puterea cuvântului bine ales, care provoacă râsul.

Citește cu atenție textul de mai jos.

Cică era într-un sat un om tare nevoiaș. De nevoiaș ce era, și-a lăsat casa și a plecat să-și cerce norocul în lume. Mergând el încotro îl duceau ochii, **deodată** îl apucă o foame nebună.

— Of! așa nu se mai poate!

A tras la un han să caute de-ale mâncării, însă nu avea la el nicio para chioară. I-a zis hangiului:

— Fă-ți pomană, hangiule, și dă-mi ceva de mâncare, că-ți voi plăti când mă voi întoarce din drum.

Hangiul a fiert cinci ouă, a tăiat o bucată de pâine și i le-a dat omului. **După ce** și-a pus stomacul la cale, a plecat în lume.

S-a întors acasă după douăzeci de ani și a dat pe la hanul unde ospătase el. Intră în han și îi spuse hangiului:

— Jupâne, îți mai aduci aminte că am ospătat aicea, acum vreo **douăzeci de ani**, și nu ți-am plătit? Ei, acum am venit să-ți plătesc și vreau să știu cât costă.

— Da, da, îmi aduc aminte. Ai mâncat cinci ouă și o bucată de pâine.

— Da, întocmai. Cât costă?

— Apoi, masa aceea costă două mii de lei.

— Cum vine asta, jupâne?

— Da, așa vine. Căci dacă nu-ți dădeam duminale acele cinci ouă, eu scoteam cinci găini, care creșteau mari. Găinile, la rândul lor, scoteau pui și, dacă socotești din fir în păr, sunt întocmai două mii de lei.

Omul, pe bună dreptate, refuză să plătească atâția bani, iar hangiul îi spune că-l va trage la judecată.

Omul a ieșit și mergea posomorât spre casă, când numai ce se întâlnește cu Păcală. Îi spune oful, iar acesta îl liniștește și se oferă să-i fie avocat. Omul îi dă hârtie la mână să-l reprezinte. **După un timp**, numai ce se pomenește Păcală cu citație, însă nu se duce la judecată. Vine a doua citație. Acum lăasă toate treburile baltă și se duse. **Când** se duse în fața judecătorului, acesta, cam răstit, îl întrebă:

— De ce nu ai venit la primul proces, domnule?

— Să vedeți de ce nu am venit, domnule judecător. Tocmai fierbeam niște grâu ca să-l samăn și nu puteam să las grâul pe foc, căci se strică.

— Da' cum vine asta? Tu fierbi grâul și pe urmă îl sameni?

— Da, îl fierb.

— Și răsare?

— Da, după cum și ouăle pe care le-a fiert jupânul au scos pui, și puii s-au făcut găini, și găinile au făcut iar ouă și așa mai departe.

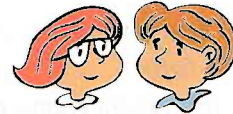
Judecătorul, auzind asta, a achitat procesul.

Păcală avocat, din volumul
De-ale lui Păcală. Snoave populare

- 1 Completează un **jurnal dublu**. În prima coloană scrie citatele care ți-au atras atenția, iar în coloana a doua explică alegerea (ți-au adus aminte de ceva, au avut o sonoritate deosebită, ai vrea să afli mai multe despre ideea transmisă/te-au emoționat în mod deosebit/te-ai gândit că ți-ar fi de folos pentru o altă disciplină/pentru viață etc.).

- 2 Invită-l pe colegul de bancă să spună ce a scris. Alege pentru adresare doar formulările potrivite (**clare, corecte și politicoase**):

- a) — Hei, ia zi și tu ceva!
- b) — Tu ce crezi?
- c) — Hai, mă, zi și tu acum!
- d) — Haide, e rândul tău acum.
- e) — Poftim, e rândul tău.
- f) — Dă-i drumul!
- g) — Sunt curios să aud ce gândești tu.
- h) — Tare aș vrea să știu ce ai scris!
- i) — Ei... să văd!

- 3 Grupează formulările următoare, folosite pentru a refuza, în două coloane: **acceptabile și inacceptabile**.

- a) — Știi, nu prea am chef să vorbesc.
- b) — Nu mă simt în apele mele.
- c) — Mai târziu.
- d) — N-am terminat de scris.
- e) — Nu mă interesează nici ce spune textul, nici ce crezi tu.
- f) — Crezi că-mi pasă?
- g) — Ia mai scutește-mă!

Aprofundează!

- 1 Se întâmplă uneori să fim refuzați și să refuzăm fără intenția de a jigni. Prezintă o astfel de situație în care ai fost pus (sprijin la temă, o invitație, un împrumut etc.). Cum te-ai simțit și cum te-ai comportat?
- 2 Citește formulările următoare și precizează relația dintre autorul refuzului și persoana care i-a cerut ceva: prietenie/colegialitate, familială/neutră, oficială etc.

- a) — Nu, mulțumesc, nu mă interesează/nu te pot ajuta.
- b) — Sunt ocupat!
- c) — Nu pot astăzi. Am lucrare la bio.
- d) — Am înțeles, vrei să-ți împrumut cartea. Din păcate, încă nu am terminat-o. După ce o citesc, e a ta.
- e) — Nu ai făcut tema la mate? Să o copiezi pur și simplu nu te ajută. Uite, în pauza mare discutăm puțin despre rezolvare, iar în cealaltă o scrii singur. E OK?
- f) — Mai târziu! Se poate?

- 3 Prezintă chipul din imaginea de mai jos care ar reda, în opinia ta, cel mai bine reacția omului nevoiaș când a aflat prețul pe care trebuie să-l plătească pentru masa lui modestă.

Descoperă!

- 1 Recitește textul *Păcală avocat* și numește personajele cărora le aparțin comunicările următoare:

- a) — *De ce nu ai venit la primul proces, domnule?*
 b) — *Da, îl fierb.*
 c) — *Dă-mi, hangiule, ceva de mâncare, că-ți voi plăti la întoarcere.*
 d) — *Cum vine asta, jupâne?*
 e) — *Of! așa nu se mai poate!*

- 2 Recitește și rostește cu intonația potrivită comunicările de la exercițiul anterior.

Aprofundează!

- 1 Asociază o figură dintre imaginile de la exercițiul 3 de la pagina anterioară cu hangiul și una cu Păcală. Motivează-ți alegerile utilizând comunicări cu înțeles de sine stătător.
- 2 Precizează dacă, după părerea ta, comunicările de la exercițiul 1 de la rubrica **Descoperă!** reprezintă sau nu enunțuri conform definiției.
- 3 Reacția pe care o au oamenii atunci când sunt surprinși se reflectă în mimică și în intonația folosită. Alege o imagine de la pagina anterioară (exercițiul 3) care exprimă uimire și descrie indiciile din care reiese această stare: *ochii, buzele/gura, sprâncenele*.

Reține!

Enunțul reprezintă o comunicare cu înțeles de sine stătător, aflată între două pauze.

Creează!

- 1 Prezintă postura, gesturile, modul în care respiră și intonația unei persoane uimite (cadența, scurtimea/lungimea/pauzele/volumul/rapiditatea enunțului).
- 2 Imaginează-ți că ești hangiul. Cere-ți scuze printr-un enunț potrivit contextului.
- 3 Reconstituie povestea din spatele unei imagini prezentate mai jos (*cine a greșit, față de cine, cine își cere scuze și cui etc.*).

- 4 Prezintă trei comportamente greșite față de părinți, colegi și profesori. Formulează cele mai potrivite enunțuri pentru a-ți cere scuze.

Descoperă!

- 1 Transcrie din textul *Păcală avocat* primele două comunicări de sine stătătoare cuprinse între două pauze, inițială și finală, precizând ce scop au: *comunică sau solicită informații*, exprimă stări afective sau redau porunci, îndemnuri, interdicții.
- 2 Formulează un enunț care să indice aprecierea/admirația față de Păcală.
- 3 Păcală ia atitudine față de o nedreptate, chiar dacă nu el este cel nedreptățit. Consideri că acest tip de comportament a făcut ca Păcală să devină un îndrăgit erou popular? Răspunde printr-un enunț.

Aprofundează!

Reține!

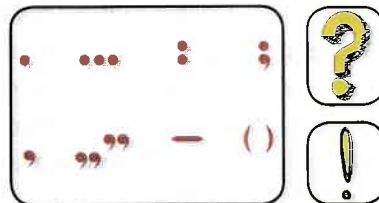
Enunțurile pot fi **asertive** (comunică informații), **interogative** (solicită informații), **exclamative** (exprimă stări afective) și **imperative** (redau îndemnuri, porunci).

- 1 Transcrie din textul *Păcală avocat* câte un exemplu pentru fiecare tip de enunț și precizează **scopul** urmărit și **semnul de punctuație** final.
- 2 Scrie întrebarea potrivită pentru următorul răspuns:
Nu am venit la prima citație, deoarece fierbeam grâul.

Reține!

Intonația din vorbire este marcată **grafic** prin semne de punctuație finale, după cum urmează:

- punct [.] la sfârșitul unui enunț asertiv;
- semnul întrebării [?] la finalul unui enunț interogativ;
- semnul exclamării [!] la finalul unui enunț exclamativ și imperativ.

- 3 Rostește enunțul *Cât costă* astfel încât să redea: **solicitarea unei informații, uimirea, reproșul**. Indică semnele de punctuație pe care le vei folosi în formularea scrisă.
- 4 Imaginează-ți că ești în locul omului nevoiaș. Cum îți manifesti bucuria că s-a rezolvat problema (gesturi, cuvinte, intensitatea vocii, intonație, viteza vorbirii)?
- 5 Imaginează-ți că ești omul nevoiaș. Scrie trei enunțuri în care să-i mulțumești lui Păcală pentru ajutorul dat.
- 6 Amintește-ți ultima situație în care ți s-au transmis mulțumiri. Relatează-o! Cum ai reacționat?

Creează!

- 1 Formulează trei enunțuri interogative prin care soliciți unui coleg, unui profesor sau unui părinte informații despre cum se manifestă o emoție (bucurie, tristețe, neliniște etc.).

- 2 Atât Păcală, cât și judecătorul l-au ajutat, în felul lor, pe omul nevoiaș. Formulează pentru fiecare câte un enunț de felicitare.
- 3 Cu ce ocazii se rostesc felicitări? Amintește-ți ultima dată când ai fost felicitat și scrie enunțurile care ți-au fost spuse, folosind corect semnele de punctuație.
- 4 Ce ai alege între o felicitare transmisă printr-un SMS, prin intermediul unui e-mail (copiată de pe un site) și o scrisoare? Motivează!
- 5 Ți-ar plăcea să primești mai des cuvinte de laudă (complimente*)? Cum reacționezi la ele?
- 6 În timpul lecției despre punctuația enunțurilor, un elev și-a întrebat colegul ce semn de punctuație se pune la finalul unui enunț imperativ. A primit următorul răspuns: *Tu nu știi să citești?* Ce mesaj transmite autorul acestui enunț? Alege varianta corectă:
  - a) Vrea să știe dacă respectivul coleg poate să citească.
  - b) Îi reproșează că nu este atent la ce spune profesorul.
  - c) Îl atenționează că informația necesară se află în manual.
- 7 Imaginează-ți un Păcală al zilelor noastre și unul al viitorului. Scrie pe un caiet cât mai multe elemente pe care le-ai putea folosi într-o compunere care să cuprindă: nume de personaje, funcții ale acestora, ocupație, instituții, obiceiuri, vestimentație, întâmplări etc.

Deschideri culturale și interculturale

Cum forța cuvintelor este universală, Păcală are „frați” în alte culturi. **Nastratin Hoge** este un fel de Păcală din spațiul turc. Povestirile cu el au avut o largă circulație în literatura Orientului și în folclorul** balcanic. Au pătruns și la noi, fiind culese și versificate de Anton Pann în volumul *Năzdrăvaniile lui Nastratin*.

Dicționar cultural

Anton Pann (n. 1796 sau 1798, Bulgaria, d. 1854, București) a fost poet, profesor și compozitor de muzică religioasă, folclorist, literat și publicist român. A compus melodia Imnului Național al României.

- 1 Urmărește filmul *Păcală se întoarce*, 2006, regia Geo Saizescu, interpret principal Sebastian Papaiani. Compară modul în care personajul este prezentat în film cu imaginea pe care ți-ai format-o prin lectura textului.
- 2 Asociază imaginile alăturate cu unul dintre termenii: *clown, folclor, Orient*.

* *compliment, complimente*, s.n. **1.** Cuvânt de laudă, de măgulire, care exprimă o atitudine prietenească, de stimă, de respect sau de considerație. **2.** (La pl.) Salutări trimise unei persoane prin intermediul cuiva ca expresie a politeții. **3.** Înclinare a capului sau a corpului în semn de salut respectuos; plecăciune, reverență.

** *folclor*, s.n. **1.** Totalitatea creațiilor artistice, literare, muzicale, plastice etc., a obiceiurilor și a tradițiilor populare ale unei țări sau ale unei regiuni.

Acțiunea. Propoziția. Predicatul

Propoziția. Tipuri de propoziții. Predicatul verbal

Descoperă!

- 1 Formulează un enunț asertiv în care să indicii **întâmplarea/scena/detaliul** care ți s-a părut mai interesantă/amuzantă/interesant/amuzant în textul *Păcală avocat*.
- 2 Explică problema omului **nevoiaș și cum a ieșit din încurcătură**. Tu ce ai fi făcut în locul lui? Dar colegul tău?
- 3 Înlocuind grupul *Când a venit?* cu un **singur cuvânt** (*Când?*), obținem tot un enunț interogativ, însă doar primul poate fi înțeles independent de context, deoarece numai acesta oferă **simultan** informații despre **timpul și persoana** căreia i se atribuie starea, acțiunea. Rescrie pe caiet primul enunț interogativ, adăugând și alte cuvinte.
- 4 Desenează pe caiet un tabel și completează rubricile transcriind predicatul din enunțurile date, conform modelului de mai jos.
  - a) *Judecătorul, auzind asta, a achitat procesul.*
  - b) *De ce nu ai venit la primul proces, domnule?*
  - c) *Căci dacă nu-ți dădeam duminică acele cinci ouă, eu scoteam cinci găini, care creșteau mari.*
  - d) *Din dorința lui de a obține bani, hangiul a procedat incorect.*

Reține!

Enunțul care poate constitui **singur o comunicare** se numește **propoziție**.

O **propoziție** conține obligatoriu un **singur predicat**, însoțit sau nu de alte cuvinte.

Verbele care indică **simultan timpul și persoana** căreia i se atribuie o stare sau o acțiune au rol de **predicatul verbal**.

Predicatul

Cuvinte care indică acțiuni și redau simultan persoana și timpul acestora

A achitat (el), am achitat (eu), ai achitat (tu)

Cuvinte care indică acțiuni, dar nu oferă informații despre persoana și timpul acțiunii

(eu, tu, el) auzind

Aprofundează!

- 1 Identifică intrusul din enunțurile de mai jos (predicatul care nu oferă singur informații suficiente despre subiect).

- a) *Păcală fierbe grâul.*
- b) *Găinile scoteau pui.*
- c) *Era într-un sat un om.*
- d) *Găinile erau ouătoare.*

Reține!

Dacă informația pe care o oferă **predicatul** despre acțiunea sau starea subiectului este suficientă pentru înțelegerea a ceea ce se spune despre subiect, atunci **predicatul este verbal**.